

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ЗОВНІШНЬОЇ
ПОЛІТИКИ
ЦЕНТР ГЕНДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ОСВІТИ
МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

ДРУГА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИН ТА СВІТОВОГО ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ»**

16 БЕРЕЗНЯ 2012 Р.

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МАРІУПОЛЬ — 2012

ББК 66.4я431
УДК 327(063)

Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу: Збірник матеріалів Другої Інтернет-конференції (16 березня 2012 р.) / Під заг. ред. К. В. Балабанова. — Маріуполь, 2012. — 304 с.

Редакційна колегія:

К. В. Балабанов, д.політ.н., професор, ректор МДУ; **І. С. Пономарьова**, д.і.н., професор кафедри МВ та ЗП, декан історичного факультету МДУ; **Н. О. Качинська**, к.політ.н., доцент кафедри МВ та ЗП, заступник декана історичного факультету; **М. В. Булик**, к.політ.н., старший викладач кафедри МВ та ЗП, заступник завідувача кафедри МВ та ЗП; **Н. В. Гаврилова**, к.і.н., доцент; **В. Ф. Лисак**, к.і.н., доцент; **С. П. Пахоменко**, к.і.н., доцент; **А. М. Дегтеренко**, к.політ.н., доцент; **Є. В. Рябінін**, к.політ.н.; **Трофименко М. В.**, к.політ.н., доцент кафедри МВ та ЗП; **М. Т. Подибайло**, старший викладач кафедри МВ та ЗП; **О. О. Черепченко**, старший викладач кафедри МВ та ЗП.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики (протокол № 8 від 16.03.2012).

Рекомендовано до друку вченою радою історичного факультету Маріупольського державного університету (протокол № 6 від 20.03.2012).

2. Блогосфера глобальної політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.commcenr.ru/mmedia/articles/2007_07_12.html.
3. Феномен соціальних мереж [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ono.org.ua/fenomen-socialnyx-setej.html>.
4. Лівійську революцію організували на сайті знайомих [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://newskey.ru/news/108282>.
5. Оружжя масового розкладу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kommersant.ru/doc/1586674/print>.
6. Мережовий революціонер Обама [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rosbalt.ru/main/2011/02/09/817780.html>.
7. Соціальні мережі – засіб формування прозорого образу влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukr.obozrevatel.com/publication/sotsialni-merezhi-zasib-formuvannya-prozorogo-obrazu-vladi.htm>.
8. Що таке соціальна мережа (в Інтернеті)? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.genon.ru/GetAnswer.aspx?qid=7d3dad14-1d39-4f49-aca6-d6ec53c92c0f>.

УДК 070(477):929Гавел(043)

МЕДІАОБРАЗ ВАЦЛАВА ГАВЕЛА НА ШПАЛЬТАХ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТНИХ ВИДАНЬ

Волоніць В. С.,

*к.і.н., доцент кафедри історичних дисциплін
Маріупольського державного університету*

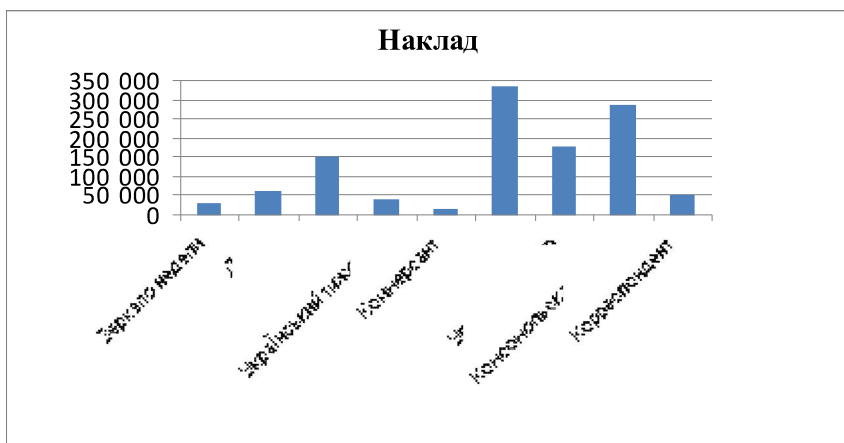
В умовах становлення українського інформаційного суспільства особлива роль відводиться засобам масової інформації які формують державний інформаційний простір та віддзеркалюють увесь спектр суспільних інтересів, оперативно реагуючи на події у світі.

Так українська преса активно відреагувала на сумне повідомлення з Праги про смерть екс-президента Чехії та Чехословаччини, драматурга, дисидента і борця за права людини Вацлава Гавела. Підтвердження цього можуть стати низка публікацій в українських періодичних виданнях починаючи з перших повідомлень про скорботну подію 18 грудня 2011 року.

Сучасна методологія зазвичай послуговується класичними (традиційними) методами наукового дослідження текстів. Однак дедалі більшого поширення набувають формалізовані методи, до яких належить контент-аналіз. Метод дозволяє знайти в документі те, що виходить за межі поверхневого погляду під час першого ознайомлення з друкованою інформацією, але що має важливий соціальний сенс. Принципова відмінність цього методу полягає в його формалізованості та систематизованості. Він націлений на вироблення кількісного опису смислового та символічного змісту документу, на фіксацію та підрахунок його об'єктивних ознак. Тому

для аналізу медіаобразу Вацлава Гавела в українській пресі як найбільш інформативний та системний був обраний метод контент-аналізу інформаційних повідомлень.

Нами було обрано 9 видань які мають найбільші накладу в Україні. Це такі видання як “Коммерсант Украина”, “Корреспондент”, “Зеркало недели”, “День”, “Сегодня”, “Український тиждень”, “Урядовий кур’єр”, “Газета 2000”, “Комсомольская правда в Украине”.

Мал. 1.1. Показники накладу всеукраїнських періодичних видань

Нами було опрацьовано 227 випусків означених періодичних видань за період з 18 грудня 2011 р. до 15 лютого 2012 р.

Мал. 1.2. Показники кількості випусків всеукраїнських видань за період з 18 грудня 2011 р. – 15 лютого 2012 р.

У 18 випусках знайдені публікації про Вацлава Гавела.

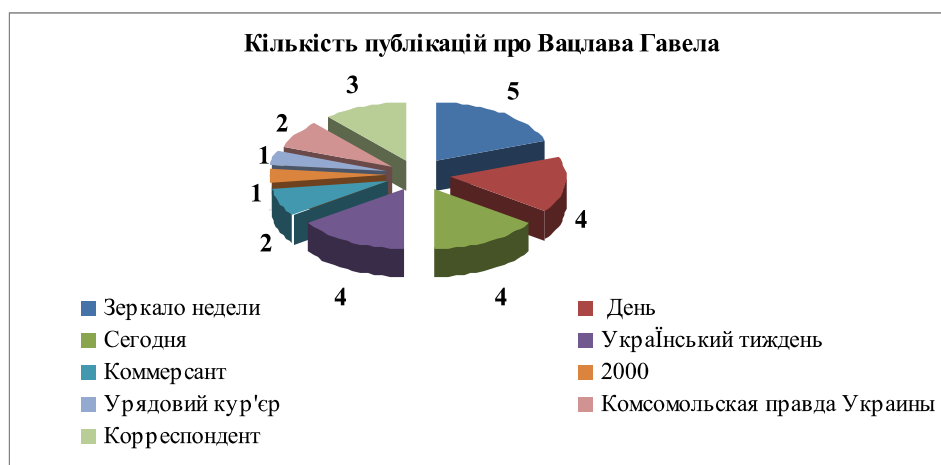
Мал.1.3. Розподіл кількості публікацій за виданнями.

Враховуючи означені показники доцільно визначити частоту виходу випусків (див. таб 1.1). У відповідності до цих даних частіше про Вацлава Гавела згадувалося на шпальтах українських щотижневиків “Зеркало недели” в одному випуску з трьох та “Український тиждень” який друкував інформацію про Вацлава Гавела з періодичністю один раз на чотири випуски.

Таб. 1.1. Частота виходу випусків з публікаціями про Вацлава Гавела

Всеукраїнські періодичні видання	Частота виходу випусків з публікаціями
Зеркало недели	1: 3
День	1: 14, 5
Сегодня	1: 12, 5
Український тиждень	1: 4
Коммерсант	1: 30
2000	1: 9
Урядовий кур'єр	1: 43
Комсомольская правда	1: 4,5
Корреспондент	1: 9

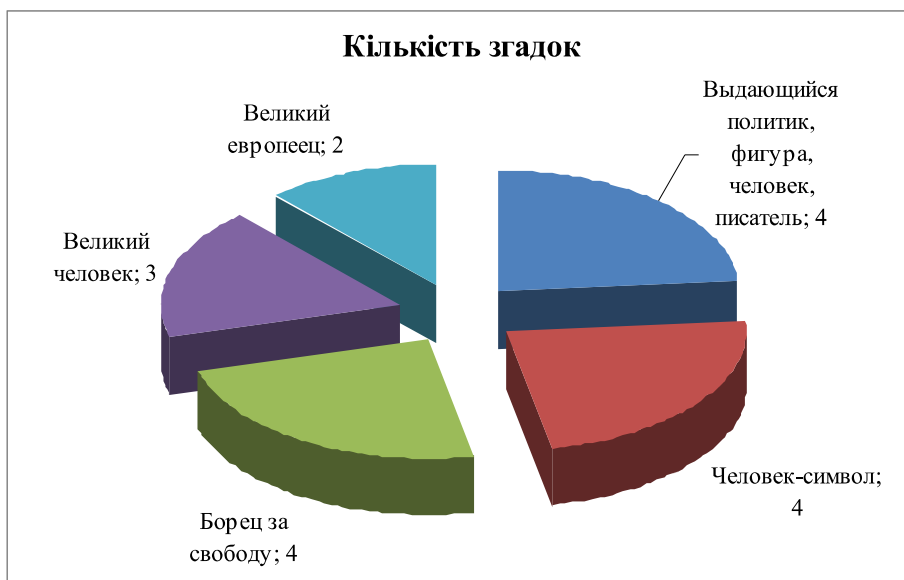
Всього нами було зафіксовано 26 публікацій означеного контенту. За проаналізований період найбільшу кількість публікацій (5) де згадується ім'я першого президента Чехії Вацлава Гавела в різних контекстах, на своїх шпальтах опублікував всеукраїнський щотижневик “Зеркало недели”. По чотири публікації надрукували два видання які мають найбільші накладу в Україні: це газета “День” та газета “Сегодня”.

Мал. 1.4. Кількісний розподіл публікацій у відповідності до періодичного видання

Зазначимо, що значна частина публікацій мала вид інформаційних повідомлень (в колонках новин) та обмежувалася констатацією фактів смерті та організації похорон В. Гавела. З невеликої кількості повідомлень (14) лише в двох статтях, не великих за обсягом, аналізувалася роль та місце Гавела, як політика та державного діяча в історії Центральної та Східної Європи. Перша стаття присвячена пам'яті президенту Гавелу з'явилася на шпальтах популярного серед української прогресивної інтелігенції, щотижневика “Український тиждень”. Комплементарність до постаті притаманна публікації Олексія Зарицького який починає свою статтю з таких слів “Пішов з життя духовний батько мільйонів людей з усього світу. Той на якого хотілося бути схожим, з ким хотілося звіряти свої вчинки”. Погодьтеся не про кожну постать яка вже деякий час знаходилася поза межами активної політичної діяльності можна сказати такі слова. Підводячі підсумки аналітичного співставлення автор зазначає “Гавел изменил историю. Поэтому и вошел в нее как один из самих выдающихся политических деятелей конца XX века”

Інформативні можливості контент-аналізу розкривають категорії за допомогою який репрезентується медіаобраз Вацлава Гавела. Нами в якості категорій були обрані вирази які маркіровані специфічною емотивною семантикою: «великий европеец», «великий человек», «борец за свободу», «человек-символ», «выдающийся политик (фигура, человек). Визначення в якості категорій контент-аналізу емотивних виразів обумовлений скорботним повідомленням про смерть політика, що надало особливої емоційної забарвленості комунікації.

Мал. 1.5. Розподіл емотивних категорій

Отже, на практичному матеріалі за допомогою контент-аналізу здійснено дослідження інформаційних повідомлень. Наведені дані констатують, що сумна подія 18 грудня 2011 року пов'язана зі смертю першого президента Чехії Вацлава Гавела знайшла відгук і в українському суспільстві. Це засвідчують кількість публікацій та згадок про постать Гавела на шпальтах всеукраїнських видань. Проте аналітичні матеріали присвячені постаті політика розмістили на своїх сторінках лише два популярних в окремих інтелектуальних колах українського суспільства щотижневика, "Український тиждень" та "Зеркало недели". Саме ці статті виразно демонструють повагу та зацікавленість українського суспільства до політичної та громадської діяльності Вацлава Гавела. Наскрізною, можливо не зовсім усвідомленою, метою більшості публікацій виявляється ностальгічні мотиви журналістських текстів за тим, що пішла "велика" людина яка мала внутрішню свободу і змогла змінити свою націю.

Журналісти як коментатори суспільних настроїв звертали увагу на можливість для України перейняти чеський досвід державотворення та реформ. Емоційність текстів та визначений нами розподіл емотивних категорій дозволила провести контент-аналіз публікацій який засвідчив намагання акцентувати увагу читачів на винятковій ролі чеського політика в історії країн Центральної та Східної Європи.